

INFORMACJA DODATKOWA

I Wprowadzenie do sprawozdania finansowego.

1.1. Nazwa jednostki

MIASTO RUDA ŚLĄSKA

1.2 Siedziba jednostki

URZĄD MIASTA RUDA ŚLĄSKA

1.3. Adres jednostki

41-709 RUDA ŚLĄSKA PLAC JANA PAWŁA II 6

1.4. Podstawowy przedmiot działalności jednostki

Ruda Śląska jest miastem na prawach powiatu. Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. - Dz. U. z 2019 r., poz. 511, ze zm.) miasto na prawach powiatu jest gminą wykonującą zadania powiatu na zasadach określonych w tej ustawie. Z kolei zgodnie z art. 2 ustawy o samorządzie gminnym (t. j. - Dz. U. z 2019 r., poz. 506, ze zm.) gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną.

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty (art. 7 ustawy o samorządzie gminnym). W szczególności zadania własne obejmują sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Do zadań powiatu należą określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym (art.4 ustawy o samorządzie powiatowym). Odrębne, szczegółowe przepisy wskazują zadania zastrzeżone dla gminy lub powiatu.

W szczególności zadania własne obejmują sprawy w zakresie: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, geodezji, kartografii i katastru, administracji architektoniczno-budowlanej, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, działalności w zakresie telekomunikacji, lokalnego transportu zbiorowego, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, ochrony praw konsumenta, budownictwa mieszkaniowego, edukacji publicznej, kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, targowisk i hal targowych, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania magazynu przeciwpowodziowego, obronności, utrzymania obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej, wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej, promocji gminy i powiatu, współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Ustawy o samorządzie gminnym i powiatowym, wskazują m. in., iż odrębne ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także. mogą określać niektóre sprawy należące do zakresu działania powiatu jako zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez powiat.

Do takich należą w szczególności wydawanie praw jazdy, dowodów osobistych i aktów stanu cywilnego, organizacja przygotowań i przeprowadzenie wyborów powszechnych oraz referendów, albo usługi Biura Geodety Miasta. Ponadto – ponieważ prezydent miasta na prawach powiatu występuje jako podmiot gospodarujący mieniem Skarbu Państwa znajdującym się w obszarze gminy – miasto na prawach powiatu wykonuje zadania z zakresu administracji rządowej związane z utrzymaniem, wynajmowaniem, sprzedażą tego mienia.

2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem

ROK 2018

3. Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne

Miasto Ruda Śląska jako organ władzy publicznej, a zarazem osoba prawna, wykorzystuje inne jednostki organizacyjne do wykonywania ciężących na nim zadań. Wymienione w pkt 3 części I niniejszej informacji samorządowe jednostki budżetowe oraz samorządowy zakład budżetowy stanowią jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. Są zaliczane do jednostek sektora finansów publicznych. Podstawowe zasady ich funkcjonowania określa ustawa z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. - Dz. U. z 2017 r., poz. 2077, ze zm.). Samorządowe jednostki organizacyjne nie posiadają własnego mienia i dysponują jedynie wyodrębnioną i przekazaną w zarząd częścią majątku osoby prawnej - miasta. Wszelkie działania wykonywane przez samorządowe jednostki organizacyjne są podejmowane w imieniu i na rzecz miasta, w zakresie określonym pełnomocnictwem dla kierowników tych jednostek, w ramach limitu środków przyznanych im na dany rok w uchwale budżetowej. Samorządowe jednostki organizacyjne nie odpowiadają też za szkody wyrządzone swoją działalnością. Taka odpowiedzialność ciąży na jednostce samorządu terytorialnego. Gminne jednostki nie ponoszą również ryzyka związanego z podejmowaniem działań, z uwagi na brak związku pomiędzy ich wydatkami, a dochodami.

Samorządowe jednostki organizacyjne są jednakże podmiotami wyodrębnionymi organizacyjnie, są pracodawcami, prowadzą także odrębną rachunkowość.

Sprawozdanie obejmuje dane łączne: 1. Jednostka dominująca - Urząd Miasta Ruda Śląska

2. Jednostki budżetowe: 2.1 Placówki oświatowe: Miejskie Przedszkole Nr 4, Miejskie Przedszkole Nr 8, Miejskie Przedszkole Nr 9, Miejskie Przedszkole Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskie Przedszkole Nr 17, Miejskie Przedszkole Nr 18, Miejskie Przedszkole Nr 19,Miejskie Przedszkole Nr 20, Miejskie Przedszkole Nr 21, Miejskie Przedszkole Nr 24, Miejskie Przedszkole Nr 25, Miejskie Przedszkole Nr 30, Miejskie Przedszkole Nr 31, Miejskie Przedszkole Nr 32, Miejskie Przedszkole Nr 34, Miejskie Przedszkole Nr 35, Miejskie Przedszkole Nr 37,Miejskie Przedszkole Nr 39,Miejskie Przedszkole Nr 40, Miejskie Przedszkole Nr 42, Miejskie Przedszkole Nr 43, Miejskie Przedszkole Nr 44,Miejskie Przedszkole Nr 45, Miejskie Przedszkole Nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi,Zespól Miejskich Przedszkoli nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 1,Szkoła Podstawowa Nr 2, Szkoła Podstawowa Nr 3,Szkoła Podstawowa Nr 4,Szkoła Podstawowa Nr 6,Szkoła Podstawowa Nr 7,Szkoła Podstawowa Nr 8, Szkoła Podstawowa Nr 11 Specjalna,Szkoła Podstawowa Nr 12 Specjalna, Szkoła Podstawowa Nr 13, Szkoła Podstawowa Nr 15 Sportowa z Klasami Integracyjnymi, Szkoła Podstawowa Nr 16, Szkoła Podstawowa Nr 17,Szkoła Podstawowa Nr 18, Szkoła Podstawowa Nr 20,Szkoła Podstawowa Nr 21, Szkoła Podstawowa Nr 22, Szkoła Podstawowa Nr 23, Szkoła Podstawowa Nr 24,Szkoła Podstawowa Nr 27,Szkoła Podstawowa Nr 28,Szkoła Podstawowa Nr 30,Szkoła Podstawowa Nr 35 Specjalna, Szkoła Podstawowa Nr 36,Szkoła Podstawowa Nr 40,Szkoła Podstawowa Nr 41,Zespól Szkolno-Przedszkolny Nr 1, Zespól Szkolno-Przedszkolny Nr 2,Zespól Szkolno-Przedszkolny Nr 3,Zespól Szkół Ogólnokształcących Nr 1,Zespól Szkół Ogólnokształcących Nr 2,Zespól Szkół Ogólnokształcących Nr 3,Zespól Szkół Ogólnokształcących Nr 4,Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1,Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2,Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4,Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5, Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 6,Zespól Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 7 Specjalnych, Zespól Szkół Muzycznych I i II stopnia,Zespól Szkół Nr 5, Młodzieżowy Dom Kultury, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Zawodowego,Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

2.2. Ośrodki opieki społecznej: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Rodzinny Dom Dziecka Nr 1, Rodzinny Dom Dziecka Nr 2, Rodzinny Dom Dziecka Nr 3, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie, Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych, Dom Pomocy Społecznej „Senior”, Miejski Zespól ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Placówka Wsparcia Dziennego, Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych,Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2,Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5, Żłobek Miejski, Żłobek Miejski Misiakowo, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Izba Wyróżnień, Noclegownia Miejskie.

3. Administracja zespolona:Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Powiatowy Urząd Pracy,

4. Zakład budżetowy: Rudzki Zakład Aktywności Zawodowej.

4. Omówienie przyjętych zasad rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

1. Aktywa i pasywa wyceniane są przy uwzględnieniu nadrzędnych zasad rachunkowości, w sposób przewidziany ustawą o rachunkowości.

2. Dla potrzeb ujmowania w księgach środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych jednostka przyjęła następujące ustalenia:

- a) 1. W jednostce wyodrębnia się następujące rzeczowe aktywa trwałe: środki trwałe oraz pozostałe środki trwałe, a także inne rzeczowe składniki majątku trwałego traktowane jak pozostałe środki trwałe
2. Środki trwałe to rzeczowe aktywa i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, w tym środki trwałe stanowiące własność Skarbu Państwa, otrzymane w zarząd lub użytkowanie, przeznaczone na potrzeby jednostki, o wartości przekraczającej wielkość ustaloną w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Zalicza się do nich w szczególności:
- 1) nieruchomości - w tym grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
  - 2) maszyny i urządzenia oraz środki transportu i inne rzeczy,
  - 3) ulepszenia w obcych środkach trwałych.
- 2a. Rzeczowe aktywa wymienione w ust. 2 pkt 1 i 3) zalicza się do środków trwałych bez względu na ich wartość.

3.W mieście Ruda Śląska w zakresie definicji pozostałych środków trwałych brak jest jednolitej wartości minimalnej: w przypadku jednostki dominującej - Urząd Miasta pozostałe środki trwałe to rzeczowe aktywa i zrównane z nimi, o wartości równej lub większej niż 500,00 zł oraz nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne mogą być dokonywane w 100% ich wartości w miesiącu oddania ich do używania, a w przypadku pozostałych jednostek minimalna wartość pozostałych środków trwałych przyjęta została w granicach 200,00zł - 1.500,00 zł

4. Pozostałe środki trwałe podlegają ewidencji wartościowo - ilościowej.

5. W jednostce dominującej pozostałymi środkami trwałymi są również składniki majątku o wartości niższe niż 500,00 zł obejmujące następujące wyposażenie jednostki:

- 1) meble biurowe,
- 2) komputery, terminale, monitory, drukarki (zakupione do dnia wejścia w życie niniejszej instrukcji),
- 3) sprzęt audiowizualny,
- 4) lodówki, zmywarki.

6. Pozostałe rzeczowe składniki majątku trwałego jednostki, nie objęte ewidencją wartościowo - ilościową, podlegają ewidencji ilościowej.

7. Zakupione środki trwałe, zarówno nowe jak i używane, wycenia się w cenie nabycia, która obejmuje cenę zakupu należną sprzedającemu:

- 1) pomniejszoną o ewentualne rabaty, opusty, skonta i inne zmniejszenia,
- 2) powiększoną o cło, podatek akcyzowy oraz inne opłaty związane z nabyciem (m. in.: opłaty skarbowe, notarialne), koszty transportu, załadunku, wyładunku, koszty przystosowania, montażu, prób i innych czynności poprzedzających oddanie obiektu do używania, w tym montażu instalacji i uruchomienia programów oraz systemów komputerowych,
- 3) obciążający zakup podatek VAT, w części nie podlegającej odliczeniu lub zwrotowi.

8. Środki trwałe przejęte po zakończeniu robót inwestycyjnych (budowy, montażu, ulepszenia) wycenia się w wartości wszystkich poniesionych na dany obiekt kosztów - zarówno bezpośrednich, jak i uzasadnioną część kosztów pośrednich, poniesionych przed jego przejęciem do używania w stanie kompletnym lub do dnia bilansowego.

9. Jeśli w wyniku realizacji zadania inwestycyjnego powstaje kilka środków trwałych - poszczególne obiekty, stanowiące odrębne środki trwałe wycenia się w wartości kosztów bezpośrednich poniesionych odrębnie dla każdego obiektu, natomiast koszty pośrednie traktuje się jak koszty wspólne. Rozliczenie kosztów wspólnych zadania inwestycyjnego przeprowadza się według kryterium udziału kosztów bezpośrednich powstałych przy budowie lub modernizacji danego środka trwałego w kosztach bezpośrednich całego zadania inwestycyjnego. W przypadku, gdy w chwili przyjęcia do użytkowania poszczególnych obiektów nie jest znana całkowita wartość kosztów bezpośrednich poniesionych na wszystkie obiekty, koszty pośrednie podlegają rozliczeniu po przyjęciu do użytkowania ostatniego środka trwałego.

10. Środki trwałe ujawnione w wyniku inwentaryzacji wycenia się w wartości wynikającej z posiadanych dokumentów, a gdy ich brak - na podstawie wyceny według metodologii stosowanej w jednostce, uwzględniając ich aktualną wartość godziwą i ewentualne dotychczasowe zużycie.

11. Środki trwałe otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego wprowadza się do ewidencji w wartości określonej w decyzji o przekazaniu. W przypadku otrzymania nieodpłatnie środków trwałych w decyzji powinna znaleźć się wartość początkowa oraz dotychczasowe umorzenie, a w przypadku ich braku stosuje się zapisy ustępu 10.

12. Środki trwałe otrzymane w formie darowizny od innych podmiotów lub osób fizycznych wycenia się w wartości ustalonej przez darczyńcę w umowie darowizny lub umowie nieodpłatnego przekazania. Jeżeli darczyńca nie wskaże wartości, środki trwałe wycenia się w wartości rynkowej z dnia otrzymania, z uwzględnieniem dotychczasowego zużycia - w przypadku środków trwałych używanych.

13. Jeżeli środki trwałe uległy ulepszeniu w wyniku przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, lub modernizacji, wartość początkową tych środków powiększa się o sumę wydatków na ich ulepszenie, w tym także o wydatki na nabycie części składowych lub peryferyjnych.

14. Środki trwałe uważa się za ulepszone, gdy wydatki poniesione na ich przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację w danym roku kalendarzowym powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środków trwałych do używania, mierzonej w szczególności okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych za pomocą ulepszonych środków trwałych, kosztami ich eksploatacji i innymi miarami.

15. Środki trwałe otrzymane w zamian za niesprawne, które zwrócono dostawcom (wykreślono z ewidencji), wprowadza się do ewidencji w wartości, jaka wynika z dowodu dostawcy z podaniem cech szczególnych nowego sprawnego środka trwałego.

16. Pozostałe środki trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia (w tym niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług), a otrzymane w formie darowizny wycenia się w wartości ustalonej na poziomie aktualnych cen nabycia (rynkowych), chyba że umowa darowizny określa tę wartość.

17. Odpisów z tytułu trwałej utraty wartości pojedynczego środka trwałego dokonuje się w przypadku wystąpienia przesłanek, o których mowa w ust. 17, gdy wartość księgowa tego środka trwałego, wynikająca z ksiąg rachunkowych na dzień bilansowy, jest wyższa niż jego wartość handlowa (wyliczana, gdy środek trwały zostanie przeznaczony do sprzedaży) lub użytkowa (wyliczana w innych przypadkach), w wysokości częściowego lub całościowego odpisu niezamortyzowanej wartości środka trwałego.

18. Środki trwale, których cena nabycia lub koszt wytworzenia wyrażone są w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, czyli po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

19. Wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji wyceny zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, a wyniki aktualizacji przenoszone są na fundusz jednostki.

b)

1. Środki trwałe w budowie to zaliczane do własnych aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego oraz wartość ulepszenia w obcych środkach trwałych (do czasu zakończenia prac) w celu dostosowania ich do potrzeb jednostki.
2. Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonej odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W przypadku wystąpienia przesłanek trwałej utraty wartości środków trwałych w budowie, odpisów z tego tytułu dokonuje się w wysokości częściowego lub całościowego odpisu kosztów poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środka trwałego.

c) 1. Wartości niematerialne i prawne to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do wykorzystania w toku prowadzonej działalności, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, a w szczególności:

- 1) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- 3) know - how.

2. Wartości niematerialne i prawne na dzień bilansowy wycenia się wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dokonane odpisy umorzeniowe.

3. Zakupione wartości niematerialne i prawne, zarówno nowe jak i używane, wycenia się w cenie nabycia, która obejmuje cenę zakupu należną sprzedającemu:

- 1) pomniejszoną o ewentualne rabaty, opusty, skonta i inne zmniejszenia,
- 2) powiększoną o cło, podatek akcyzowy oraz inne opłaty związane z nabyciem (m. in.: opłaty skarbowe, notarialne), koszty transportu, załadunku, wyładunku, koszty przystosowania, montażu, prób i innych czynności poprzedzających oddanie obiektu do używania, w tym montażu instalacji i uruchomienia programów oraz systemów komputerowych,

3) obciążający zakup podatek VAT, w części nie podlegającej odliczeniu lub zwrotowi.

4. Koszt wytworzenia wartości niematerialnych i prawnych obejmuje wartość wszystkich poniesionych na dany obiekt kosztów - zarówno bezpośrednich, jak i uzasadnioną część kosztów pośrednich, poniesionych przed jego przejęciem do używania w stanie kompletnym lub do dnia bilansowego.

5. Wartości niematerialne i prawne wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

3. Jednostka dokonuje odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w następujący sposób:

a) 1.Środki trwałe umarza się metodą liniową, według wykazu rocznych stawek odpisóramortyzacyjnych stosowanego na potrzeby podatku dochodowego od osób prawnych.

2. Nie umarza się aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub likwidacji. Nie umarza się gruntów.

3. Pozostałe środki trwałe odpisy amortyzacyjne mogą być dokonywane w 100% ich wartości w miesiącu oddania ich do używania.

b)

1. Wartości niematerialne i prawne o wartości nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, są amortyzowane w 100 % ich wartości w miesiącu oddania ich do używania.

2. Wartości niematerialne i prawne umarza się przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych albo stawek określonych przez dysponenta części budżetowej, lub zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

4. Jednostka dokonuje wyceny aktywów finansowych według następujących zasad:

1. Długoterminowe aktywa finansowe (w szczególności akcje i udziały w obcych podmiotach, w tym w miejskich spółkach prawa handlowego) wycenia się:

- 1) na dzień przyjęcia do ewidencji - w cenie nabycia,
- 2) na dzień bilansowy - w cenie nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

2. Dla każdego składnika długoterminowych aktywów finansowych ustala się, czy występujące na dzień bilansowy okoliczności wskazują na możliwość trwałej utraty wartości tego składnika. Jeżeli niekorzystne okoliczności mają przejściowy charakter, nie stwierdza się trwałej utraty wartości, a wartość bilansową danego składnika ustala się w wartości wynikającej z ksiąg rachunkowych.

3. Odpisów z tytułu trwałej utraty wartości udziałów w miejskich spółkach prawa handlowego dokonuje się w wysokości różnicy pomiędzy wyższą wartością księgową udziałów a wartością oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącą stopą zwrotu przyjętą dla tego rodzaju aktywów.

4. Długoterminowe aktywa finansowe wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

5. Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się w wartości nominalnej.

6. Walutę obcą wycenia się według kursu kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta jednostka.

7. Na dzień bilansowy walutę obcą wycenia się według średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

5. Jednostka dokonuje wyceny materiałów według następujących zasad:

1. Zapasy obejmują materiały objęte ewidencją ilościowo - wartościową, przy czym wartość zakupionych materiałów ujmuje się w koszty z chwilą nabycia.

2. Zapasy wycenia się na dzień bilansowy według ich wartości wynikających z ewidencji (czyli według rzeczywistych cen zakupu), jeśli ich wartość jest istotna.

3. Zapasy, których wartość wyrażona jest w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

6. Jednostka dokonuje odpisów aktualizujących wartość aktywów według następujących zasad:

1. Wartość należności aktualizuje się nie później niż na dzień bilansowy, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w szczególności w odniesieniu do:

- 1) należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, w tym:

a) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości oraz w stosunku do których zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zawieszenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu - do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym lub umieszczonej w spisie wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym,

b) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności,

2) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego - w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,

3) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców - w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

4) W przypadku należności od dłużników alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego, odpis aktualizacyjny jest dokonywany zbiorczo (ogólnie) w 100% według stanu należności na ostatni dzień roku łącznie z należnościami kosztów doręczonych upomnień.

W przypadku należności od opłat rodziców za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej, odpis aktualizacyjny jest dokonywany ogólnie w 100% według stanu należności na ostatni dzień roku łącznie z należnościami kosztów doręczonych upomnień.

W pozostałych przypadkach należności MOPS każdy przypadek (dłużnik) jest rozpatrywany indywidualnie. Wówczas stosuje się zasadę opisaną poniżej.

aktualizacyjny w 100% może być dokonany w następujących przypadkach:

1) dłużnik zmarł,

2) postępowanie egzekucyjne zostało umorzone przez komornika z uwagi

na nieściągalność wierzytelności,

3) wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego,

4) brak możliwości ustalenia adresu zamieszkania dłużnika, bądź miejsca pobytu,

5) dłużnik został wpisany przez komornika do rejestru dłużników niewypłacalnych (KRS),

6) zwłoka w zapłacie należności przekracza 365 dni

a) w przypadku należności dotyczących świadczeń rodzinnych zwłokę w zapłacie należności, liczy się od daty zaksięgowania w systemie finansowo-księgowym decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu,

b) w przypadku pozostałych należności zwłokę w zapłacie należności, liczy się od ostatecznego terminu zapłaty, podanego w decyzji administracyjnej,

c) w przypadku kosztów upomnienia, zwłokę w zapłacie należności liczy się od daty zaksięgowania w systemie finansowo-księgowym.

2. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizacji.

3. Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość.

4. Należności, o których mowa w ustępie 3, od których nie dokonano odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

5. W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów, w tym również odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość danego składnika aktywów i podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.

6. W celu ustalenia kwoty odpisów aktualizujących należności w danym roku obrotowym od wartości stanowiącej sumę zaległości wykazanej zestawieniu dłużników odejmuje się wartość należności zabezpieczonych (w szczególności: hipoteką, zastawem). Wartość odpisów aktualizujących należności z tytułu gospodarowania lokalami użytkowymi stanowiącymi własność gminy lub Skarbu Państwa ustala się raz w roku, według stanu na ostatni dzień roku obrotowego, w wartości zaległości dłużnika, jeśli zaległości te przekraczają wartość trzymiesięcznych opłat naliczanych temu dłużnikowi.

7. Wartość odpisów aktualizujących jest ujmowana w księgach rachunkowych jednostki raz w roku, na ostatni dzień roku obrotowego, dla należności Funduszu Pracy nie rzadziej niż raz na kwartał.

7. Jednostka dokonuje wyceny należności według następujących zasad:

1. Należności krótkoterminowe to należności, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2. Należności długoterminowe to należności, które stają się wymagalne po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

3. Należności wyceniane są na koniec każdego kwartału oraz na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty, a więc łącznie z należnymi odsetkami, przy czym należności z tytułu odsetek ujmuje się w księgach na podstawie bilansów sporządzonych w informatycznych podsystemach analitycznych odrębnie dla świadczeń.
4. Należności wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
5. Należności z tytułu nie zapłaconych kosztów upomnień ujmuje się w księgach rachunkowych jednostki na koniec każdego kwartału, na podstawie bilansów sporządzonych w informatycznych podsystemach analitycznych odrębnie dla świadczeń.

8. **Kapitały (fundusze) własne wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w wartości nominalnej.**

9. **Jednostka dokonuje wyceny zobowiązań według następujących zasad:**

1. Zobowiązania krótkoterminowe to zobowiązania o terminie spłaty krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.
2. Zobowiązania długoterminowe to zobowiązania, które stają się wymagalne po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego.
3. Zobowiązania wycenia się na koniec każdego kwartału oraz na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty, czyli łącznie z naliczonymi odsetkami. Odsetki od zobowiązań ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału, w wysokości należnej na koniec tego kwartału.
4. Zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według zasad obowiązujących na dzień bilansowy, po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

10. **Jednostka dokonuje wyceny rozliczeń międzyokresowych kosztów według następujących zasad:**

1. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów to koszty już poniesione, ale dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych. Ich wycena bilansowa przebiega według wartości nominalnej. Nie dokonuje się czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeśli rozliczane w czasie koszty dotyczą tego roku obrotowego, w którym nastąpiła zapłata. Wówczas wartość tych rozliczeń ujmuje się w koszty w dacie płatności. Nie dokonuje się czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeśli ich wartość jest nieistotna, także jeśli rozliczane koszty dotyczą lat następujących. Wówczas wartość tych rozliczeń ujmuje się w koszty w dacie płatności.
2. Biernie rozliczenia międzyokresowe to prawdopodobne zobowiązania przypadające na bieżący okres sprawozdawczy, a wynikające w szczególności ze świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, a kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny,
3. Wycena bilansowa biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów przebiega według wartości nominalnej.

11. **Jednostka dokonuje wyceny rozliczeń międzyokresowych przychodów według następujących zasad:**

1. Jednostka dokonuje wyceny rozliczeń międzyokresowych przychodów w wysokości otrzymanych lub należnych środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.
2. Wycena bilansowa rozliczeń międzyokresowych przychodów przebiega według ich wartości nominalnej.

12. **Jednostka dokonuje wyceny rezerw według następujących zasad:**

1. Rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.
2. Rezerwy zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.
3. Rezerwy na zobowiązania wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.
4. W księgach rachunkowych jednostki nie ujmuje się rezerw, jeśli strona powodowa nie ujęła wartości przedmiotu sporu w pozwie.

13. **Wynik finansowy jednostki ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat.**

Jednostka samorządu terytorialnego jest zwolniona z podatku dochodowego.

5. **Inne informacje**

1. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kontynuacji działalności. ustalono istotność dla pojedynczej transakcji na poziomie 0,5% średniej wartości zobowiązań krótkoterminowych z dwóch lat poprzedzających rok obrotowy.
3. Nie uznaje się poszczególnych pozycji za nieistotne, jeżeli wszystkie nieistotne pozycje o podobnym charakterze łącznie uznaje się za istotne.
4. Ponadto informacje wykazywane w sprawozdaniu finansowym oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym uznaje za istotne, pomimo zastosowania ust. 1 i 2, gdy ich pominięcie lub zniekształcenie może wpływać na decyzje podejmowane na ich podstawie przez użytkowników tych sprawozdań.
5. W łącznym sprawozdaniu finansowym dokonano odpowiednich wyłączeń wzajemnych rozliczeń między jednostkami:
  - a) w Bilansie: w poz. B.II.1 Należności z tytułu dostaw i usług: 41.838,56 B.II.2 Należności od budżetów: 617,04 B.II.4 Pozostałe należności: 72.165,73 łącznie Aktywa Obrotowe: 114.621,33,
  - b) w Rachunku zysków i strat: w poz.A.I Przychody netto ze sprzedaży produktów: 296.455,10 A.IV Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów: 800,00 A.VI Przychody z tytułu dochodów budżetowych 1.992.411,77 łącznie Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej 2.289.666,87, w poz. B.II Zużycie materiałów i energii: 986.513,64 B.III Usługi obce: 502.849,87 B.IV Podatki i opłaty 762.055,55, B.VI Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników: 7.001,00 B.VII Pozostałe koszty rodzajowe 30.770,90 B.IX Inne świadczenia finansowane z budżetu 28.207,28 łącznie B Koszty działalności operacyjnej 2.317.398,24, w poz. D.III Inne Przychody operacyjne 28.133,04 łącznie D. Pozostałe przychody operacyjne 28.133,04, w poz. E.II Pozostałe koszty operacyjne 401,67 łącznie E Pozostałe koszty operacyjne 401,67.
  - c) w Zestawieniu zmian w funduszu jednostki: w poz. I.1.6 Nieodpłatnie otrzymane środki trwałe i środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne 8.890.963,43, I.1.10 Inne zwiększenia 446.284,94 łącznie I.1 Zwiększenia funduszu 9.337.248,37, w poz. I.2.6 wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych i prawnych 6.761.007,98 I.2.9 Inne zmniejszenia 2.576.240,39 łącznie I.2 Zmniejszenia funduszu 9.337.248,37.

II. **Dodatkowe informacje i objaśnienia.**

- 1.1. **Szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego - podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotyczących amortyzacji lub umorzenia.**

Nazwa grupy rodzajowej składnika aktywów wg układu w bilansie	I. Wartości niematerialne i prawne	1.1. Grunty	1.2. Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1.3. Urządzenia techniczne i maszyny	1.4. Środki transportu	1.5. Inne środki trwałe
Wartość – stan na początek roku obrotowego	10 094 789,52	100 567 284,32	1 634 541 657,48	26 167 775,19	8 551 168,22	36 889 463,39
Zwiększenia wartości początkowej:	872 387,07	16 109 489,00	120 445 660,64	2 557 736,57	490 150,50	4 336 387,80

- aktualizacja	3 258,92	-	19 832,02	-	-	60 403,63
- przychody	853 905,57	11 873 586,55	13 968 782,40	492 586,05	129 585,50	3 028 819,41
- przemieszczenie (między grupami)	15 222,58	4 235 902,45	106 457 046,22	2 065 150,52	360 565,00	1 247 164,76
Zmniejszenie wartości początkowej:	188 048,28	3 495 443,15	9 417 227,32	569 168,72	655 949,00	1 558 957,96
- zbycie	-	810 864,27	559 027,64	12 671,54	493 163,50	3 951,50
- likwidacja	122 575,52	2 512 074,28	7 448 991,42	511 423,82	55 030,00	894 049,62
- inne	65 472,76	172 504,60	1 409 208,26	45 073,36	107 755,50	660 956,84
Wartość – stan na koniec roku obrotowego	10 779 128,31	113 181 330,17	1 745 570 090,80	28 156 343,04	8 385 369,72	39 666 893,23
Umorzenie – stan na początek roku obrotowego	9 316 484,43	5 311 878,06	430 199 905,74	17 804 471,73	6 209 902,25	35 241 643,53
Zwiększenia w ciągu roku obrotowego:	662 426,94	887 893,56	61 072 454,25	1 507 043,06	526 900,09	3 644 185,89
- aktualizacja	129,92	-	-	-	-	60 403,63
- amortyzacja za rok obrotowy	612 310,24	845 977,24	57 092 993,28	1 461 434,57	498 165,23	3 024 997,02
- inne	49 986,78	41 916,32	3 979 460,97	45 608,49	28 734,86	558 785,24
Zmniejszenie umorzenia	184 953,85	119 110,39	4 748 418,58	542 355,49	543 460,57	1 378 896,41
Umorzenie – stan na koniec roku obrotowego	9 793 957,52	6 080 661,23	486 523 941,41	18 769 159,30	6 193 341,77	37 506 933,01
Wartość netto składników aktywów:						
- stan na początek roku	778 305,09	95 255 406,26	1 204 341 751,74	8 363 303,46	2 341 265,97	1 647 819,86
- stan na koniec roku	985 170,79	107 100 668,94	1 259 046 149,39	9 387 183,74	2 192 027,95	2 159 960,22

1.2. Aktualna wartość rynkowa środków trwałych, w tym dóbr kultury - Jednostka nie dysponuje danymi w tym zakresie

1.3. Kwota dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota odpisów	Dodatkowe informacje
1.	Długoterminowe aktywa niefinansowe		
2.	Długoterminowe aktywa finansowe	743 767,32	WARTOŚĆ PRAW MAJĄTKOWYCH ZGODNIE Z UMOWĄ NR UM/342/SD/28/WB-W/2016 Z DNIA 22.03.2016 PRZEDMIOTEM KTÓREJ JEST WYKORZYSTANIE ŚWIADECTW EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ TZW. BIAŁYCH CERTYFIKATÓW

1.4. Wartość gruntów użytkowanych wieczysto

Wartość gruntów użytkowanych wieczysto	Stan na początek roku obrotowego	Stan na koniec roku obrotowego
	540 673,27	2 502 510,66

1.5. Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu		Dodatkowe informacje
		Stan na początek roku obrotowego	Stan na koniec roku obrotowego	
1. GRUNTY		17 323 936,00	57 809 870,27	Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa
		0,00	7 507,36	Umowa dzierżawy terenu RSM o pow.700m ² w wartości 1540,00zł; umowa dzierżawy terenu PKP o pow. 1776m ² w wartości 5967,36zł;
		35 219,80	35 219,80	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3
		0,00	9 165,20	Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych
2. Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej		3 053 464,44	3 060 968,09	Budynki stanowiące własność Skarbu Państwa
		wartość lokali nie określona w umowach		Umowy najmu lokali z zasobów GSM "LUIZA, RSM, Ś-DSM, MGSM "Perspektywa" na cele socjalne - wartość lokali nie określona w umowach
		0,00	123 452,59	Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo Wychowawczych
3. Urządzenia techniczne i maszyny		299 369,09	291 555,57	Sprzęt używany przez: PWPW S.A, MSWiA, MPiPS
		591 491,05	892 287,73	umowy użyczenia samorządowych placówek oświatowych
4. Środki transportu		0,00	231 300,00	umowa użyczenia Ośrodek Adaptacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych
5. Inne środki trwałe		45 257,17	45 257,17	Sprzęt otrzymany do użytkowania w ramach projektów "SKUP", "Śląski System Informacji Turystycznej"
		2 527,65	2 527,65	pojemniki na odpady Cnetrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Zawodowego

1.6. Liczba oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych.

Lp.	Papiery wartościowe	Liczba posiadanych papierów wartościowych		Wartość posiadanych papierów wartościowych		Dodatkowe informacje
		Stan na początek roku obrotowego	Stan na koniec roku obrotowego	Stan na początek roku obrotowego	Stan na koniec roku obrotowego	
1.	Akcje i udziały	x	x	177 151 400,00	193 729 400,00	wartość odpisów aktualizujących 15.705.866,23
	Udziały	x	x	170 663 250,00	187 241 250,00	
	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	51 439	51 477	25 719 500,00	25 738 500,00	
	Śląski Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	7 439	7 439	7 439 000,00	7 439 000,00	
	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	16 168	16 168	8 084 000,00	8 084 000,00	wartość odpisów aktualizujących 444.857,7
	Śląskie Media Sp. z o.o.	80	80	200 000,00	200 000,00	
	Aquadrom Sp. z o.o.	973 427	1 190 347	48 671 350,00	59 517 350,00	wartość odpisów aktualizujących 13.851.553,79
	Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o.	38 758	42 883	38 758 000,00	42 883 000,00	wartość odpisów aktualizujących 1.409.454,74
	Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny Sp. z o.o.	16 132	16 360	16 132 000,00	16 360 000,00	
	Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o.	8 364	8 364	4 182 000,00	4 182 000,00	
	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	11 591	14 311	5 795 500,00	7 155 500,00	
	Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	301 908	301 908	15 095 400,00	15 095 400,00	
	Węglokoks Energia ZCP Sp. z o.o.	1 173	1 173	586 500,00	586 500,00	
	Akcje	x	x	6 488 150,00	6 488 150,00	
	Tramwaje Śląskie S.A.	494 000	494 000	4 940 000,00	4 940 000,00	
	Fundusz Górnośląski S.A.	154 815	154 815	1 548 150,00	1 548 150,00	
2.	Dłużne papiery wartościowe					
3.	Inne					

1.7. Dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego z uwzględnieniem stanu należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan zagrożonych pożyczek)

L.p.	Grupa należności (wg układu bilansu)	Stan na początek roku obrotowego	Zmiana stanu w trakcie roku obrotowego			Stan na koniec roku obrotowego
			zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	
1.	A.III. Należności długoterminowe	1 037 792,86	1 816 166,73		1 037 792,86	1 816 166,73
2.	B.II.1. Należności z tytułu dostaw i usług	44 459,15	2 310 423,56		32 305,88	2 322 576,83
3.	B.II.2. Należności od budżetów					-
4.	B.II.3. Należności z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń					-
5.	B.II.4. Pozostałe należności	185 615 450,21	104 550 939,28		84 272 038,37	205 894 351,12

1.8. Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym

L.p.	Wyszczególnienie	Dodatkowe informacje (cel utworzenia rezerwy)	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie w ciągu roku	Wykorzystanie w ciągu roku	Rozwiązanie w ciągu roku	Stan na koniec roku obrotowego
1.	Rezerwy długoterminowe		35 603 490,50	1 236 521,05	273 907,00	24 489 896,10	12 076 208,45
1.1	AQUADROM Sp. z o.o.	zabezpieczenie poręczenia	8 019 866,57	1 185 365,43			9 205 232,00
1.2	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	zabezpieczenie poręczenia	1 163 000,00			879 832,00	283 168,00
1.3	Katowicki Holding Węglowy SA	zabezpieczenie oprocentowania zwrotu kwot wyegzekwowanych w latach 2010 - 2011 z tytułu podatku od nieruchomości	2 535 314,00			2 535 314,00	0,00
1.4	Kompania Węglowa SA		20 909 896,91			20 909 896,91	0,00
1.5	Różni kontrahenci, w tym spółdzielnie mieszkaniowe	zabezpieczenie pozwów o zapłatę	1 504 337,94	44 617,61	273 907,00	164 853,19	1 110 195,36
1.6	SP ZOZ SZPITAL MIEJSKI W RUDZIE ŚLĄSKIEJ	SP ZOZ Szpitalu Miejskim; utworzenie rezerw na wniesione pozwy o zadośćuczynienie	1 471 075,08	6 538,01			1 477 613,09
2.	Rezerwy krótkoterminowe						
2.1							

2.2							
3.	Ogółem rezerwy		35 603 490,50	1 236 521,05	273 907,00	24 489 896,10	12 076 208,45

1.9. Podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:

- a) powyżej 1 roku do 3 lat,
- b) powyżej 3 lat do 5 lat,
- c) powyżej 5 lat

L.p.	Zobowiązania	Okres wymagalności						Razem	
		powyżej 1 roku do 3 lat		powyżej 3 lat do 5 lat		powyżej 5 lat			
		stan na						BO	BZ
		BO	BZ	BO	BZ	BO	BZ	BO	BZ
1.	kredyty i pożyczki	20 030 935,02	18 131 953,70	14 518 081,44	16 880 820,14	85 135 838,29	135 709 115,61	119 684 854,75	170 721 889,45
2.	z tytułu emisji obligacji	26 000 000,00	30 100 000,00	24 100 000,00	20 000 000,00	40 000 000,00	27 000 000,00	90 100 000,00	77 100 000,00
7.	pozostałe	3 724 880,46	3 724 880,46	3 724 880,46	2 483 253,65			7 449 760,92	6 208 134,11
	Razem	49 755 815,48	51 956 834,16	42 342 961,90	39 364 073,79	125 135 838,29	162 709 115,61	217 234 615,67	254 030 023,56

1.10. Kwota zobowiązań w sytuacji, gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego - Jednostka nie posiada tego typu zobowiązań

1.11. Łączna kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zobowiązań - brak zabezpieczeń na majątku jednostki

1.12. Łączna kwota zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazywanych w bilansie ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń.

L.p.	Tytuł zobowiązania warunkowego	Stan	
		na początek roku	na koniec roku
1.	Udzielone gwarancje i poręczenia, w tym: udzielone dla jednostek powiązanych	123 426 038,00	115 412 477,07
2.	Kaucje i wadia		
3.	Zawarte, lecz jeszcze niewykonane umowy		
4.	Nieuznane roszczenia wierzyciela		
5.	Inne (zobowiązania warunkowe wynikające z umów na emisję obligacji, kredyt)	127 045 256,00	94 045 256,00
	Ogółem	250 471 294,00	209 457 733,07

1.13. Wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie.

L.p.	Wyszczególnienie (tytuły)	Stan na	
		początek roku obrotowego	koniec roku obrotowego
1.	Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 078 494,30	1 845 206,35
	- opłacone z góry czynsze		
	- prenumeraty	6 657,75	6 527,10
	- polisy ubezpieczenia osób i składników majątku	15 593,69	18 662,08
	-inne: ewidencja aktualizacji długoterminowych należności budżetowych, licencje za oprogramowanie	1 056 242,86	1 820 017,17
2.	Kwota czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów (stanowiąca różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie)		
3.	Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	18 471,24	2 689,33
4.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów:	1 132 542,73	1 917 802,88
	równowartość otrzymanych lub należnych dochodów budżetowych dotyczących przyszłych lat obrotowych, w tym z tytułu umów długoterminowych		
	Inne: przypis należności budżetowych wymagalnych w przyszłych latach	1 132 542,73	1 917 802,88

1.14. Łączna kwota otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie

L.P.	Wyszczególnienie	Kwota	Dodatkowe informacje
1.	Otrzymane gwarancje	18 845 836,09	Bankowe i ubezpieczeniowe gwarancje należytego wykonania kontraktu oraz właściwego usunięcia wad i usterek - Urząd Miasta
		3 059 200,41	świadczenia wypłacone z Funduszu Pracy - Powiatowy Urząd Pracy
Ogółem		21 905 036,50	

1.15. Kwota wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

brutto

L.P.	Wyszczególnienie	Kwota	Dodatkowe informacje
1.	Odprawy emerytalne	2 284 352,82	
2.	Nagrody jubileuszowe	3 404 951,14	
3.	Ekwiwalent za niewykorzystany urlop, pranie odzieży, dofinansowanie do zakupu okularów korekcyjnych, ekwiwalent i równoważniki pieniężne w zamian za umundurowanie i środki higieny w naturze, ekwiwalent za niewykorzystany czas wolny od służby	1 022 771,75	
4.	Odprawy pośmiertne	41 012,33	
5.	Odprawy wojskowe	4 524,00	
6.	Ryczały	44 423,78	
7.	Udział w komisjach	2 520,00	
8.	Odszkodowania	6 791,00	
Ogółem		6 811 346,82	

1.16. Inne informacje

Należności pozostałe według stanu na dzień 31.12.2018 r. według poszczególnych tytułów:

1. Należności z tytułu dochodów budżetowych	13 004 444,80
2. Należności na rzecz budżetu państwa z tyt. realizacji zadań z zakresu administracji rządowej (PINB)	33 151,24
3. Należności z tyt. wynagrodzeń	233 876,14
4. Należności z tyt. kosztów egzekucyjnych i nawiązek sądowych - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej	1 484,34
5. Należności z tyt. refundacji SOD, zabezpieczenia należytego wykonania umowy - Rudzki Zakład Aktywności Zawodowej	65 027,58
6. Należności z tyt. nienależnie pobranych świadczeń	122 841,32
7. Należności z tytułu gospodarowania ZFŚS - pożyczki mieszkaniowe - pracownicy i emeryci	2 228 813,54
8. Depozyty	3 361 258,95
9. Wkład niepieniężny do spółki, nie wpisany do KRS; sumy do wyjaśnienia, rozrachunki z MOPS i Izbą Wyrzeźwień	4 125 404,50
10. Rozrachunki między jednostkami organizacyjnymi	167 341,38
RAZEM:	23 343 643,79

Zobowiązania zaciągnięte w roku budżetowym stanowiące zaangażowanie roku następującego po roku roku budżetowym: 64.155.435,28

2.

2.1. Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów -nie wystąpiły w jednostce

2.2. Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie; w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym.

pojęcie kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie zgodnie z KSR nr 11

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota	Dodatkowe informacje
------	------------------	-------	----------------------

	Koszt wytworzenia siłami obcymi środków trwałych w budowie w tym:	116 169 820,12	Koszty budowy środków trwałych przyjętych do użytkowania w roku 2018 - Urząd Miasta
	- odsetki, które powiększyły ten koszt w roku obrotowym	0	
	- różnice kursowe, które powiększyły ten koszt w roku obrotowym	0	

2.3. Kwota i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie - nie wystąpiły istotne zdarzenia nadzwyczajne

2.4. Informacja o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych - Nie wystąpiły

2.5. Inne informacje

Odpis na ZFŚS wynosi:

10 824 135,49

Wyszczególnienie rodzajów wykazanych w rachunku zysków i strat tytułu i kwoty: innych przychodów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, przychodów finansowych, kosztów finansowych.

Przychody finansowe	46 636 573,71
odsetki	20 651 162,60
rozwiązanie odpisów aktualizujących	1 530 221,36
rozwiązanie rezerw	24 455 180,35
dodatnie różnice kursowe	9,40
Koszty finansowe	13 094 937,14
odsetki	9 143 739,68
utworzenie odpisów aktualizujących, rezerw w części odsetkowej	2 069 733,30
ujemne różnice kursowe	634,71
wartość praw majątkowych	1 880 829,45
Pozostałe przychody operacyjne	100 543 220,08
sprzedaż niefinansowych składników aktywów	8 015 245,52
rozwiązanie odpisów aktualizujących	83 929 014,02
kary, grzywny, odszkodowania	1 550 268,49
pokrycie kosztów amortyzacji środków trwałych, których wytworzenie zostało dofinansowane	2 543 600,97
rozwiązanie rezerw	219 848,03
darowizny	55 288,17
zaokrąglenia	6,70
nieodpłatnie otrzymane aktywa umarzone jednorazowo	6 494,40
wpływy z różnych dochodów, w tym z tyt. wynagrodzenia płatnika, rachunku dochodów własnych jednostek oświatowych, kosztów egzekucyjnych, sądowych...	4 223 453,78
Pozostałe koszty operacyjne	108 012 748,73
utworzenie odpisów aktualizujących	103 793 012,25
umorzenia, przedawnienia	2 549 653,53
wartość niezamortyzowanych, zlikwidowanych, zepsutych nieprzydatnych maszyn	8 000,00
utworzenie rezerw	17 244,81
koszty postępowania egzekucyjnego, sądowego	104 857,67
odszkodowania	1 292 309,66
koszty postępowania sądowego	44 875,72
inne (zaokrąglenia, korekta roczna VAT, VAT odwrotne obciążenie, odsetki od nieterminowych wpłat, darowizna)	37 328,94
koszt materiałów wykorzystanych na potrzeby obiektów wytworzonych w ramach projektu "OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW RUDA ŚLĄSKA"	165 466,15

Uszczegółowienie tj. wskazanie źródła i kwoty wykazanych w funduszu zmian: innych zwiększeń oraz innych zmniejszeń.

Inne zwiększenia funduszu	22 707 856,63
umorzenie przekazanych nieodpłatnie środków trwałych	42 695,62
ujawnienie gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste	8 526 059,85

przyjęcie środków trwałych (w tym gruntów po podziale, nieodpłatne otrzymania, zwiększenia wartości po inwentaryzacji itp.)	10 562 810,01
objęcie udziałów	3 826 000,00
korekty zwiększeń funduszu z lat ubiegłych	500 770,60
rozliczenia VAT	848,95
przedawnienia, umorzenia	22 212,80
ujawniony materiał na składowisku pocynkowym	228 000,00
Inne zmniejszenia funduszu	93 975 385,10
sprzedaż / likwidacja (w związku z podziałem) gruntów w użytkowaniu wieczystym	85 708,35
sprzedaż / likwidacja (w związku z podziałem) środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	3 354 639,59
pokrycie amortyzacji	1 230,61
umorzenie przyjętych nieodpłatnie środków trwałych	1 611 663,78
przekazanie nakładów - OZE jednorodzinne	1 257 410,77
otrzymane dofinansowanie do realizacji zadań inwestycyjnych	69 898 450,34
korekty zmniejszeń funduszu (z lat ubiegłych)	17 649 628,66
rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych	9,08
rozliczenie kosztów inwestycji	40 893,95
rozliczenia VAT	75 749,97

3. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki.

3.1 Informacje o przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe:

Stan i struktura zatrudnienia w roku obrotowym

Lp.	Wyszczególnienie	Przeciętne zatrudnienie
1.	Pracownicy umysłowi	3 416,08
2.	Pracownicy na stanowiskach robotniczych	1 379,20
3.	Pracownicy zatrudnieni poza granicami kraju	
4.	Uczniowie	
5.	Osoby przebywające na urloпах bezpłatnych i wychowawczych	69,77
6.	Pracownicy cywilni	3,00
7.	Funkcjonariusze	97,00
6.	Ogółem	4 965,05

3.2 Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, w tym o rodzaju popełnionego błędu oraz kwocie korekty

W związku z otrzymaniem ekspertyzy prawnej w zakresie nadpłat z tytułu podatku od nieruchomości za górnicze wyrobiska podziemne dokonano odpisu rezerw utworzonych na oprocentowanie zwrotu tych nadpłat w przychody finansowe

22 755 473,84

3.3 Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

3.4 Przedstawienie dokonanych w roku obrotowym zmian zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny oraz zmian sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki, ich przyczyny i spowodowaną zmianami kwotę wyniku finansowego oraz zmian w kapitale (funduszu) własnym

3.5 Informacje liczbowe zapewniające porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy

W związku ze zmianą od 1 stycznia 2018 r. sposobu rozliczenia nadwyżki dochodów jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową , które zostało przeniesione z konta 820 na konto 870 oraz zmianą formularza zestawienia funduszu zmian, w stanie na koniec roku poprzedniego w pozycji III.3 "Nadwyżka środków obrotowych" wykazana została kwota -103.266,91 stanowiąca nadwyżkę dochodów oświatowych jednostek budżetowych z roku 2017, a która w roku 2018 znalazła odzwiedlenie w pozycji 2.3 .Rozliczenie wyniku finansowego za ubiegły rok w kwocie 103.266,91.

Wartość księgowa gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom wg. stanu na początek roku 2018 8.421.584,43